

Kommissorium for en modernisering af lov om internationalt udviklingssamarbejde

Regeringsgrundlaget "Et Danmark, der står sammen" fra oktober 2011 slår fast, at regeringen vil styrke dansk udviklingspolitik med fattigdomsbekæmpelse som omdrejningspunkt og med en rettighedsbaseret tilgang.

Lov om internationalt udviklingssamarbejde har siden vedtagelsen i 1971 med efterfølgende ændringer udgjort grundlaget for Danmarks udviklingssamarbejde. Loven indeholder bestemmelser vedrørende formålet for dansk udviklingssamarbejde, samt hvilke former denne kan have, såsom faglig bistand, finansiel bistand, private kapitaloverførsler, kulturelt samarbejde, oplysning om udviklingsarbejdet og forskning. Endvidere fastlægger loven, at udviklingsministeren én gang om året overfor Folketinget fremlægger en plan til udgiftsrammer for bistandssamarbejdet for den fem års periode, som begynder den følgende 1. januar.

Loven indeholder desuden bestemmelser om organisation af udviklingsbistanden. Med loven etableredes således Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde, som udnævnes for en periode på tre år og omfatter ni medlemmer. Styrelsen er rådgivende for udviklingsministeren ved gennemførelsen af de opgaver, der i medfør af loven er pålagt udviklingsministeren. Styrelsen udpeges af udviklingsministeren (formanden efter forelæggelse for Regeringens Ansættelsesudvalg). Styrelsen har ingen beslutningskompetence, det endelige ansvar for at træffe beslutning for en bevilling ligger hos den ansvarlige minister, d.v.s. udviklingsministeren. Styrelsens har ingen initiativret, og Styrelsens centrale opgave er således at ud fra en bistandsfaglig vurdering indstille administrationens forslag til bevillinger til udviklingsministerens godkendelse. Styrelsen har 8-9 møder om året. Styrelsen foretager endvidere to besøg per periode i Danmarks partnerlande med henblik på at se på udviklingssamarbejdet.

Loven etablerer desuden et Råd for Internationalt Udviklingssamarbejde, hvis opgave det er at følge Styrelsens virksomhed, modtage beretning fra Styrelsen og fremkomme med råd og henstillinger på det udviklingspolitiske område. Rådet består af op til 75 medlemmer (p.t. 60) udpeget af udviklingsministeren, dels efter indstilling fra myndigheder, organisationer m.v. med interesse i udviklingssamarbejde, dels personer med særlig sagkundskab i Rådets opgaver. Rådet har ingen funktion i forhold til den konkrete udmøntning af bistandsrammen på Finansloven og fungerer hovedsageligt som et debatforum for udviklingspolitiske emner. Rådet har 2-3 møder om året.

Udover ovennævnte underretningsforpligtelse vedrørende de femårige udgiftsrammer omhandler loven ikke Folketingets evt. inddragelse i udviklingssamarbejdet. I praksis er såvel Finansudvalget som Udenrigsudvalget inddraget. Alle bevillinger over 35 mio. kr., der ikke har direkte hjemmel på finansloven, forelægges for Folketingets Finansudvalg. I forhold til Udenrigsudvalget har praksis som hovedregel været, at udvalget inddrages i forbindelse med høringer om nye politikker og strategier og i forbindelse med samråd. Såvel Finansudvalget som Udenrigsudvalget foretager besøg i Danmarks partnerlande med henblik på at vurdere udviklingssamarbejdet.

Henset til den udvikling, der har fundet sted i Danmarks udviklingssamarbejde siden loven blev vedtaget, er der behov for, at loven underkastes et gennemgribende serviceeftersyn og modernisering. En ny lov bør således afspejle den internationale kontekst og de typer af indsatser, som det danske udviklingssamarbejde foregår indenfor i dag og de kommende år, herunder understrege regeringens målsætning om at styrke et rettighedsbaseret udviklingssamarbejde. Samtidig bør loven styrke åbenhed og parlamentarisk inddragelse i politikudviklingen på det udviklingspolitiske område. Arbejdet vil således have følgende mål for øje:

- Formulere en ny formålsbeskrivelse for dansk udviklingssamarbejde, der afspejler den internationale kontekst og de typer af indsatser, som det danske udviklingssamarbejde foregår indenfor i dag og de kommende år, herunder understrege regeringens målsætning om at styrke et ret-tighedsbaseret udviklingssamarbejde.
- Loven skal gøres mere tidssvarende og sikre størst mulig åbenhed i Danmarks udviklingssamar-bejde, herunder bidrage til at fremme øget offentlighed om udviklingssamarbejdet og styrket folkelig forankring i både Danmark og i Danmarks partnerlande.
- Hvordan Folketingets Udenrigsudvalg fremadrettet kan inddrages i Danmarks udviklingssamar-bejde i respekt for den gældende ansvarsfordeling.
- Vurdere hvordan den bistandsfaglige rådgivende opgave, som Styrelsen for Internationalt Ud-viklingssamarbejde i dag varetager, fremover bedst kan forvaltes, herunder om Styrelsens man-dat og opgaver skal ændres og evt. videreføres i et andet, mere åbent udviklingspolitisk dialog-forum. Det samme vil gælde Rådets rolle og opgaver. Målet vil være at sikre den mest effektive rådgivning af udviklingsministeren. Udviklingsministeren bevarer sit fulde ansvar for admini-strationen af Danmarks udviklingsbistand, og en evt. organisatorisk omlægning af den rådgiv-ningsfunktion, som Styrelsen p.t. varetager, vil ikke ændre ved dette;
- For så vidt angår Rådets rolle som debatskabende forum på det udviklingspolitiske område, vil arbejdet vurdere det fremtidige behov for at bevare et stående organ, som alene har en debat-skabende funktion, eller om behovet for at fremme debat og dialog om udviklingspolitikken med den danske offentlighed og ressourcebase på udviklingsområdet kan fremmes på andre mere effektive, repræsentative og inklusive måder, der samtidig giver danske partnerlande en stemme i debatten;
- Udarbejde et forslag til ny lov om internationalt udviklingssamarbejde, der erstatter den tidligere lov om internationalt udviklingssamarbejde, og som kan fremsættes i marts 2012.

Arbejdet vil blive forankret i en interministeriel arbejdsgruppe under ledelse af Udenrigsministeriet og med deltagelse af Statsministeriet, Finansministeriet og Justitsministeriet. Der vil desuden blive lagt vægt på en bred inddragelse af relevante aktører. Arbejdsgruppen vil som led i arbejdet udarbejde en rapport til Regeringens Koordinationsudvalg. I det omfang rapporten lægger op til større organisatori-ske ændringer vil den skulle forelægges for regeringens udnævnelses- og organisationsudvalg. Udkast til ny lov om internationalt udviklingssamarbejde vil, når dette er udarbejdet, ligeledes blive forelagt Rege-ringens Koordinationsudvalg med henblik på endelig godkendelse.